

Estudi sobre les dades culturals: consideracions ètiques, problemes i oportunitats. Crònica

Publicat per [Jesús Méndez González](#) [1] el 07/11/2017 - 19:40 | Última modificació: 07/11/2017 - 22:11

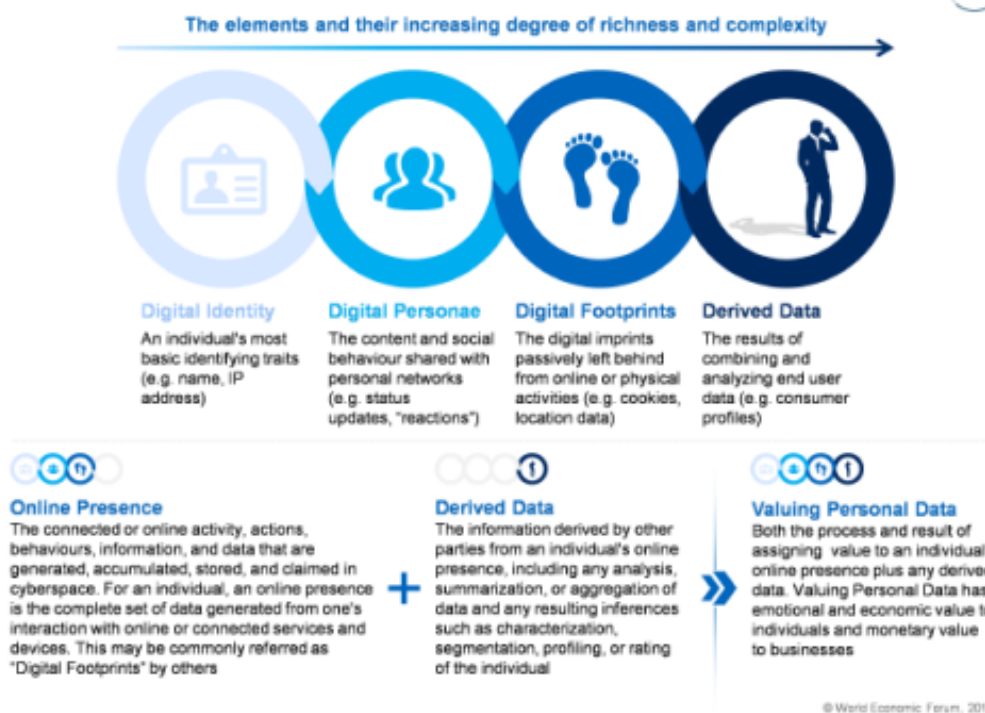

"Durant força temps hem jugat amb una separació entre una identitat física i una altra virtual, però aquesta separació és fictícia", va avisar Ramon Sangüesa, fundador i director de la plataforma de recerca i comunicació Equipocafeïna. "El que està passant amb les nostres dades ens està passant també a nosaltres mateixos: es comporten com un cos estès". Aquestes vides expandides i digitals comporten una infinitat de possibilitats, però també de riscos ètics i llacunes de coneixement. Sangüesa, juntament amb Ignasi Alcalde i la sociòloga Emma Pivetta, han portat a terme un estudi juntament amb el CERC sobre les consideracions ètiques, els problemes i oportunitats de la recollida de dades en el sector cultural.

No hi ha dubte: estem en una economia de dades, les quals es consideren un actiu fonamental. "Des dels anys 30 o 40, les escoles de negoci van començar a aplicar mètodes científics a la gestió, cosa que els permet planejar models i prendre decisions", va comentar Sangüesa. Gairebé des de llavors, s'ha estès el mantra que com més dades es recullin, millor; a més, podran combinar-se amb repositoris diferents i a partir d'aquí extreure noves idees. "Però les dades en si no són res", ha alertat. Depenen del que fem amb elles.

Economia dades personals

What is Valuing Personal Data?

L'explosió d'aquest tipus d'activitat és el que s'anomena "Big Data". Les noves tecnologies han permès generar amb naturalitat una gran quantitat de dades a una gran velocitat. "La seva recollida i els processos de presa de decisions estan cada vegada més automatitzats", va explicar Sangüesa. "Però darrere de tot això hi ha una economia. Cada 200 mil·lisegons, el nostre mòbil està subhastant les nostres dades personals ". Per exemple, "hi ha aplicacions que, a través de Facebook obtenen un perfil psicològic de l'usuari. A partir d'aquest perfil es poden dirigir els anuncis publicitaris, segons la tendència a un tipus de compra més o menys impulsiva". Fins i tot moltes aplicacions d'institucions, per una mala programació, poden estar introduint les seves pròpies dades i els dels seus usuaris en aquestes subhastes, senzillament per la presència a les seves webs d'un enllaç a una xarxa social com Facebook. "I això té implicacions en la identitat, la privacitat i la transparència", ha advertit Sangüesa.

En tot aquest context hi ha oportunitats. Per exemple, les plataformes de dades obertes permeten arribar a públics als que en un principi seria més difícil arribar. Però també hi ha riscos que ja són una realitat, perquè aquests processos d'automatització "poden portar inherentment a fenòmens d'exclusió i discriminació".

Amb tot això en ment, el **CERC** va plantejar l'execució d'un projecte per analitzar com estava tenint lloc la recollida de dades culturals per part dels ajuntaments. "No tant un informe prescriptiu com un estat de la qüestió", va explicar Sangüesa. Aquestes van ser algunes de les observacions.

El paper de les institucions

culturals en la gestió de les dades: un estudi de camp

Les dades que es poden recollir a nivell cultural són molt variades. Hi ha una part de dades personals, però també es pot recollir informació, per exemple, a partir de sensors de posició en un museu, d'enquestes, de bases de dades externes, etc. Tal i com va explicar Emma Pivetta, l'estudi -per al qual es van consultar a nombroses entitats de Catalunya- es va distribuir en quatre blocs sota aquests epígrafs: què feien les institucions amb les dades i com procedien; si es feien servir per prendre decisions; quines mesures es prenen per protegir l'usuari; finalment, es deixava un espai de preguntes obertes sobre propostes de millora.

Les conclusions obtingudes no van ser molt positives. En general, les dades recollides no eren homogènies i estaven poc treballades, la qual cosa resultava un problema per efectuar anàlisis precises. En una gran part de les entitats faltaven recursos humans, tant a nivell quantitatiu com qualitatiu, atès que disposaven de pocs especialistes que poguessin treure profit de la informació. "Observem que es donava poc ús a les dades perquè no coneixen el seu potencial", ha apuntat Pivetta.

A més, "no solien tenir clar el concepte ampli de termes com el de transparència, i quan eren preguntats sobre la protecció de dades dels usuaris solien fer consideracions basades en la llei, no en l'ètica", va comentar la sociòloga. "En general no eren problemes de mala voluntat, sinó de manca de temps, de recursos i de coneixement". És per això que, davant la demanda de propostes de millora, les institucions demanaven "més informació, col·laboració i mitjans per enfrontar-se als reptes que ja arriben". Per exemple, el de adequar-se a la nova llei de protecció de dades que entrarà en vigor a Europa en l'any 2018.

("Les nostres dades són un cos estès").

Etiquetes: #interaccio17

Etiquetes: dades massives

Etiquetes: protecció de dades

Etiquetes: dades obertes

Etiquetes: ètica

- [2]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/estudi-dades-culturals>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/mendezgj>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/7280>